

**PROGRAM
PROFILAKTYKI**

**ZESPOŁU SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
NR 1 W KROCZEWIE**

NA LATA 2014-2016

1. Wstęp

1. Szkolny Program Profilaktyki powstał w oparciu o diagnozę i analizę potrzeb i problemów społeczności szkolnej. Wnioski z badań przeprowadzonych wśród uczniów, ich rodziców i nauczycieli przez zespół ewaluatorów z Mazowieckiego Kuratorium Oświaty i Wychowania w listopadzie 2013r., których celem było zdiagnozowanie stanu bezpieczeństwa w szkole oraz zidentyfikowanie, a następnie modyfikacja słabych stron pracy szkoły posłużyły do stworzenia nowego programu.
2. Szkolny Program Profilaktyki dostosowany został do potrzeb rozwojowych uczniów. Ma on służyć ujednoliceniu działań wychowawczych i profilaktycznych oraz pozyskaniu do współpracy rodziców i instytucji wspierających wychowawczo-opiekuńczą rolę rodziny i szkoły.
3. Tworzeniu Programu profilaktyki szkolnej towarzyszyło przekonanie, że
 - a) profilaktyka jest ochroną człowieka przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Obejmuje eliminację lub redukcję czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących,
 - b) szkoła jest miejscem realizacji profilaktyki pierwszorzędnej, skierowanej do grupy niskiego ryzyka,
 - c) profilaktyka pierwszorzędowa polega na promowaniu zdrowego stylu życia zapobieganiu zagrożeniom, w szczególności na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z wymogami życia,
 - d) program profilaktyki szkolnej to ogół działań chroniących dzieci przed zakłóceniami w rozwoju oraz działań interwencyjnych w sytuacji pojawiających się zagrożeń,
 - e) Program profilaktyki szkolnej obejmuje działania podejmowane w trakcie realizacji programów nauczania i Programu wychowawczego szkoły, gdy realizowane są ogólne zadania szkoły, a także działania specyficzne dla profilaktyki,
 - f) Program profilaktyczny jest oparty na obowiązujących w szkole normach i zwyczajach.
4. Program profilaktyki ZSO Nr 1 w Kroczewie stanowi integralną część statutu szkoły (**Załącznik nr 3 do Statutu**).

2. Podstawa prawna

Podstawę prawną Programu profilaktycznego Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Kroczewie stanowią:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483),
2. Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 i 527),
3. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996r. Nr 10, poz. 55),
6. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 ze zm.),
7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2003r. Nr 24, poz. 198),
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 maja 2001r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm.),
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 27.08.2012r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30.08.2012r., poz. 977),
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 07.05.2013r., poz. 532),
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 1 lutego 2013r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 13.02.2013r., poz. 199),
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226),
13. Statut Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Kroczewie,
14. Program Wychowawczy Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Kroczewie.

3. Struktura oddziaływań profilaktycznych

Struktura oddziaływań profilaktycznych przedstawia się następująco:

1. Rada Pedagogiczna
 - a) określa zadania w zakresie profilaktyki,
 - b) określa zapotrzebowanie na realizację programów profilaktycznych,
 - c) dokonuje analizy działalności profilaktycznej.

2. Nauczyciele

- a) współpracują z wychowawcami klas w realizacji zadań profilaktycznych,
- b) wykonują zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- c) doskonalą kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności z zakresie działań profilaktycznych.

3. Wychowawca klasy

- a) integruje zespół klasowy,
- b) dba o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie,
- c) wyposaża uczniów w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- d) realizuje zadania w zakresie profilaktyki we współpracy z rodzicami uczniów.

4. Dyrektor

- a) monitoruje prace wychowawców klas i pedagoga w zakresie profilaktyki,
- b) diagnozuje oczekiwania uczniów i rodziców w zakresie profilaktyki,
- c) współpracuje z podmiotami szkoły oraz instytucjami wspomagającymi działania z zakresu profilaktyki,
- d) inicjuje i organizuje przedsięwzięcie określone w Programie szkolnej profilaktyki.

5. Pedagog szkolny

- a) rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów oraz analizuje przyczyny niepowodzeń szkolnych,
- b) określa formy i sposoby udzielania uczniom, w tym z wybitnymi uzdolnieniami, pomocy psychiczno-pedagogicznej, odpowiednio do rozpoznanych potrzeb,
- c) organizuje i prowadzi różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- d) podejmuje działania profilaktyczno-wychowawcze wynikające z Programu wychowawczego szkoły i Programu profilaktyki szkolnej w stosunku do uczniów, z udziałem rodziców i nauczycieli,
- e) wspiera działania opiekuńczo-wychowawcze nauczycieli, wynikające z Programu profilaktyki szkolnej.

6. Organy współpracujące ze szkołą

- a) Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Płońsku,
- b) Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich (Zespół Służby Kuratorskiej) w Płońsku,
- c) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku,
- d) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Załuskach,
- e) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu,
- f) Komendant Powiatowej Policji w Płońsku,
- g) Komendant Posterunku Policji w Załuskach,
- h) Parafia św. Jana Chrzciciela w Kroczewie.

7. Rada Rodziców

- a) opiniuje Program profilaktyki szkolnej,
- b) analizuje i diagnozuje opinie rodziców na temat profilaktyki,

- c) współpracuje z Radą Pedagogiczną, Dyrektorem i Samorządem uczniowskim.
8. Rodzice
- a) przedstawiają Radzie Rodziców opinie na temat profilaktyki,
 - b) korzystają z pomocy i wsparcia ze strony pedagoga i gminnej służby zdrowia w zakresie profilaktyki,
 - c) wnioskują do odpowiednich organów i instytucji w sprawach kształcenia specjalnego, nauczania indywidualnego, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.
9. Organ prowadzący
- a) decyduje o zatrudnieniu i wymiarze czasu pracy pedagoga, logopedy i innych specjalistów,
 - b) współuczestniczy w wyposażaniu szkoły w pomoce dydaktyczne, środki niezbędne do realizacji Programu

4. Zasady oddziaływań profilaktycznych

Zasady oddziaływań profilaktycznych obejmują następujące obszary:

1. Bezpieczeństwo uczestników
 - a) respektowanie podmiotowości uczestników,
 - b) poszanowanie ich godności i indywidualności,
 - c) ochrona prywatności i zapewnienie dyskrecji,
 - d) uwzględnienie wieku i poziomu rozwoju uczestników,
 - e) uwzględnienie systemu wartości i stopnia wrażliwości uczestników,
 - f) niestosowanie technik, które naruszają mechanizmy obronne osobowości (terapeutycznych, psychomanipulacyjnych),
 - g) realizatorzy działań profilaktycznych powinni posiadać przygotowanie pedagogiczne.
2. Adekwatność oddziaływań
 - a) działania profilaktyczne powinny być maksymalnie dostosowane do potrzeb i problemów odbiorców
 - b) w/w działania mają wyraźnie określonego adresata.
3. Skuteczność
 - a) działania powinny być zgodne z aktualnym stanem wiedzy z dziedziny, której dotyczą,
 - b) działania powinny wykorzystać wiedzę dotyczącą sprawdzonych strategii, form i metod oddziaływani,
 - c) działania powinny uwzględnić wiedzę z zakresu psychologii rozwojowej.
4. Rzetelność
 - a) informacje powinny być rzetelne,
 - b) informacje powinny być dostosowane do poziomu rozwoju intelektualnego, emocjonalnego i społecznego adresata, do jego możliwości percepcyjnych,

- c) informacje powinny uwzględniać poziom już posiadanej wiedzy (zbyt wczesne wkraczanie z informacjami na temat zagrożeń może podsuwać pomysły na niepożądane zachowania),
- d) informacje powinny być rzeczowe(odwoływanie się do emocji, np. straszenie, może powodować obronne odrzucanie zagrażających informacji lub też pobudzać ciekawość),
- e) informacje dotyczące zagrożeń nie powinny być zbyt szczegółowe (aby nie stanowiły instruktażu nieprawidłowych zachowań).

5. Rozpoznanie czynników ryzyka

1. Czynniki ryzyka to wszystkie elementy (cechy, sytuacje, warunki) zwiększające ryzyko wystąpienia zachowań problemowych i związanych z nim szkód. Są one zróżnicowane w zależności od rodzaju problemu objętego profilaktyką (od kilkunastu do ponad stu, w zależności od typu problemu).
2. Do zbadanych czynników ryzyka należą:
 - a) środowisko społeczne i normy w nim obowiązujące, proponujące wzorce zachowań,
 - b) modelowanie takich zachowań w domu i w szkole,
 - c) grupy rówieśnicze i występujące w nich zachowania dysfunkcyjne,
 - d) słabe wyniki w nauce,
 - e) brak celów życiowych,
 - f) dostęp do środków i substancji psychoaktywnych,
 - g) wczesna inicjacja w zachowaniach ryzykownych,
 - h) absencja na zajęciach szkolnych.

6. Założenia programu

1. Program adresowany jest do uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Kroczewie. Program zakłada pracę nad całością osobowości ucznia z uwzględnieniem sfery psychicznej, fizycznej i duchowej.
2. Zadania profilaktyki szkolnej:
 - a) Dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie racjonalnego wyboru poprzez działania asertywne,
 - b) Pomoc w rozwiązywaniu ważnych umiejętności społecznych i psychologicznych,
 - c) Rozwijanie możliwości podejmowania działań alternatywnych poprzez zaangażowanie uczniów w działalność pozytywną,
 - d) Reagowanie w sytuacjach rozpoznawania pierwszych prób podejmowania zachowań ryzykownych poprzez odwołanie się do specjalistycznej pomocy,
 - e) Motywowanie do podjęcia leczenia, terapii.

3. Metody pracy:

- a) *podająca*: uczenie się przez słuchanie,
- b) *problemowa*: uczenie się przez oddziaływanie,
- c) *eksponująca*: uczenie się przez przeżywanie.

4. Formy pracy:

- a) zajęcia warsztatowe zawierające elementy dyskusji „mini wykładu”, burzy mózgów, pracy w małych grupach,
- b) psychodrama,
- c) zabawy integracyjne,
- d) projekcja filmów,
- e) pogadanki,
- f) zajęcia edukacyjne dla rodziców (wywiadówki profilaktyczne),
- g) szkoleniowe rady pedagogiczne.

5. Spodziewane efekty:

- a) zmniejszenie liczby zachowań ryzykownych podejmowanych przez dzieci i młodzież,
- b) zmniejszenie ilości zachowań agresywnych,
- c) zwiększenie poziomu integracji zespołów klasowych,
- d) zmniejszenie ilości problemów edukacyjnych i wychowawczych.

6. Strategia działań profilaktycznych:

- a) systematyczne rozpoznawanie i diagnoza potrzeb uczniów,
- b) bieżąca diagnoza rzeczywistych problemów dzieci na terenie szkoły,
- c) systematyczna realizacja programu profilaktycznego przez wychowawców na poziomie klasy,
- d) kontynuowanie zajęć przez kolejne lata, dostosowanie ich treści do poziomu wiedzy oraz umiejętności posiadanej przez uczniów, a także nowych zagrożeń związanych z rozwojem cywilizacyjnym.

7. Cele programu

1. Celem głównym programu profilaktycznego jest bezpieczeństwo stanowiące uniwersalną wartość umożliwiającą rozwój we wszystkich sferach życia.
2. Do celów szczegółowych programu profilaktycznego zaliczamy:
 - a) kształtowanie umiejętności komunikacyjnych,
 - b) doskonalenie umiejętności obrony własnych granic, bez agresji i uległości, ćwiczenie zachowań asertywnych,
 - c) kształcenie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach (rozwiązywanie problemów i sytuacji konfliktowych, umiejętności mediacji i negocjacji),
 - d) budowanie poczucia własnej wartości,
 - e) rozwijanie związków z grupą społeczną,
 - f) rozwijanie dojrzałej odpowiedzialności,

- g) rozpowszechnianie prawdziwych i rzetelnych informacji o skutkach używania substancji uzależniających,
- h) kształtowanie reguł prawnych i publicznych,
- i) umożliwianie wczesnego rozpoznawania, diagnozowania oraz rozwijania strategii przeciwdziałania uzależnieniom,
- j) kształtowanie umiejętności dbania o własne zdrowie (higiena, żywienie, odpowiedni ubiór, uprawianie sportu, bezpieczne zabawy),
- k) docenianie znaczenia wzajemnej pomocy,
- l) dostrzeganie różnic i podobieństw między ludźmi (problemu okresu dojrzewania),
- m) usamodzielnianie.

8. Oddziaływania profilaktyczne

1. ŚRODOWISKO SPOŁECZNE I NORMY W NIM WYSTĘPUJĄCE PROMUJĄCE DANE WZORCE ZACHOWAŃ				
Czynniki ryzyka	Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialny	Podmiot
negatywne wzorce w mediach	uczyć krytycznego stosunku do mediów	przeprowadzać lekcje wychowawcze na temat roli mediów w kształtowaniu negatywnych wzorców zachowań	wychowawcy klas, wychowawcy świetlicy, pedagog	uczniowie wszystkich klas
cyberprzemoc	uczyć właściwego korzystania z sieci Internet	przeprowadzanie szkoleń z cyberprzemocy i niewłaściwego wykorzystywania Internetu		
niski poziom kultury prawnej	podnieść poziom świadomości i kultury prawnej uczniów i rodziców	spotkania uczniów z przedstawicielami Komisarzatu Policji lub kuratorem nt. prawnych aspektów przestępczości wśród nieletnich		klasy i gimnazjum 1 x w roku

2. MODELOWANIE NEGATYWNYCH ZACHOWAŃ W DOMU I W SZKOLE

Czynniki ryzyka	Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialny	Podmiot
nuda na lekcjach	eliminować nudne lekcje poprzez upowszechnianie aktywizujących metod nauczania	zorganizować formy doskonalenia zawodowego na temat metod aktywizacji uczniów na lekcjach	dyrekcja, instytucje edukacyjne	kadra pedagogiczna
brak dyscypliny na lekcjach	podnieść umiejętności i wiedzę nauczycieli w zakresie dyscyplinowania	zorganizować warsztaty w ramach WDN-u	dyrekcja	kadra pedagogiczna wrzesień 2014
	respektować normy poprawnego zachowania na lekcjach	ustalić normy, wdrożyć je w praktyce lekcyjnej (kontakt z klasą)	wychowawcy klas, wychowawcy świetlicy, nauczyciele przedmiotów	według potrzeb
brak kontaktu z rodzicami uczniów	nawiązać kontakt z domem rodzinnym ucznia (w przypadku jego braku), zwiększyć częstotliwość kontaktu z domem rodzinnym ucznia	wysyłać wezwania przez szkołę, przeprowadzić indywidualne spotkania z rodzicami (obowiązkowo dotyczy przypadków negatywnych zachowań ucznia)	wychowawcy klas, pedagog	według potrzeb
stan wiedzy pedagogicznej i psychologicznej rodziców	podnieść stan wiedzy pedagogicznej i psychologicznej rodziców,, poszerzyć zakres form pomocy pedagogiczno-	opracować teksty z treściami psychoedukacyjnymi i przekazywać je na spotkaniach z rodzicami, zorganizować warsztaty dla rodziców	pedagog w porozumieniu z wychowawcami	rodzice uczniów wszystkich klas 1 x w roku

	psychologicznej dla rodziców	rozwijające umiejętności wychowawcze		
brak poszanowania dla norm prawnych	egzekwować przestrzeganie prawa wewnątrzszkolnego	aktualizować zapisy prawa wewnątrzszkolnego, stosować statutowy system nagród i kar	komisja statutowa, wychowawcy klas, dyrekcja	kadra pedagogiczna
3. GRUPY RÓWIEŚNICZE I WYSTĘPUJĄCE W NICH ZACHOWANIA DYSFUNKCYJNE				
Czynniki ryzyka	Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialny	Podmiot
przemoc i agresja	zintegrować zespoły klasowe	przeprowadzić obowiązkowo zajęcia integrujące zespoły klasowe, zainicjować klasowe przedsięwzięcie służące integracji zespołów uczniowskich	pedagog, wychowawcy klas	uczniowie wszystkich klas
	ograniczyć zjawisko przemocy i agresji wśród uczniów	zdiagnozować miejsce oraz sytuacje występowania przemocy i agresji w szkole	pedagog, wychowawcy klas, wychowawcy świetlicy	klasy IV-VI szkoły podstawowej i gimnazjum
	dostarczyć uczniom wiedzę nt. sposobów radzenia sobie z emocjami, stresem i zagrożeniem	przeprowadzić zajęcia wychowawcze na temat kształtowania prawidłowych postaw oraz ćwiczenia umiejętności zachowania się w sytuacji stresu, frustracji oraz zagrożenia	nauczyciele przedmiotów, dyrekcja, wychowawcy klas	uczniowie wszystkich klas

4. SŁABE WYNIKI W NAUCE				
Czynniki ryzyka	Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialny	Podmiot
lenistwo	aktywizacja uczniów	stosować metody aktywizujące w pracy z uczniami, uwzględnić zainteresowania uczniów w ofercie zajęć pozalekcyjnych, zaangażować uczniów w działalność pozytywną (społeczną, charytatywną, artystyczną itp.)	nauczyciele przedmiotów, wychowawcy klas	uczniowie wszystkich klas
niska samoocena uczniów	osłabiać niską samoocenę uczniów	wykorzystywać elementy motywacji w systemie oceniania, nagradzać uczniów za rzeczywiste osiągnięcia i umiejętności stworzyć zespoły wyrównawcze, organizować prezentacje osiągnięć uczniów	nauczyciele przedmiotów, wychowawcy klas, pedagog	uczniowie wszystkich klas
poziom absencji na zajęciach w szkole	ograniczać rozmiary absencji uczniów na lekcjach	zapoznać uczniów i rodziców z treściami Statutu Szkoły dotyczącymi praw i obowiązków uczniów, zasad usprawiedliwiania nieobecności oraz system nagród i kar, monitorować absencję uczniów w szkole, organizować zespoły wychowawcze dla uczniów z wysoką absencją,	wychowawcy klas, pedagog	uczniowie i rodzice, wrzesień każdego roku, uczniowie wszystkich klas

		wspomagać rodziców w nawiązaniu kontaktów z PPP w kwestii orzecznictwa, sporządzić rejestr uczniów posiadających orzeczenia i monitorować realizację zaleceń	wychowawcy klas, pedagog, dyrektor	na bieżąco
5. BRAK CELÓW ŻYCIOWYCH				
Czynniki ryzyka	Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialny	Podmiot
brak umiejętności radzenia sobie z trudami życia	budować system wartości	przeprowadzić lekcje wychowawcze na temat przyjaźni, miłości, szczęścia rodzinnego wartości najbardziej cenionych przez dzieci i młodzież (w oparciu o wyniki badań)	wychowawcy klas, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie	uczniowie wszystkich klas
		wykorzystać uczestnictwo dzieci w praktykach religijnych dla dostarczania wiedzy o wartościach uniwersalnych	katecheci	uczniowie wszystkich klas
	ukazywać alternatywne sposoby organizowania życia	zorganizować różne formy zajęć pozalekcyjnych po rozpoznaniu zapotrzebowania na nie wśród dzieci, propagować uczestnictwo w akcjach charytatywnych	nauczyciele przedmiotów we współpracy z wychowawcami klas, opiekun SU, pedagog	uczniowie wszystkich klas

6. DOSTĘP DO ŚRODKÓW I SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Czynniki ryzyka	Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialny	Podmiot
moda na branie, palenie i picie	dostarczyć uczniom i ich rodzicom wiedzę na temat konsekwencji zażywania narkotyków, palenia papierosów, picia alkoholu	przygotować i przeprowadzić lekcje wychowawcze na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami	wychowawcy klas, pedagog	nauczyciele
		przeprowadzić zajęcia psychoedukacyjne z rodzicami na temat profilaktyki i skutków uzależnień	pedagog	1 x w roku
	dbać o rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych nauczycieli	zorganizować formy doskonalenia zawodowego na temat zagrożeń uzależnieniami i profilaktyki uzależnień	dyrektor	nauczyciele 1 x w roku
		zgromadzić materiały, nowoczesne środki dydaktyczne na temat profilaktyki uzależnień	nauczyciele, bibliotekarz w porozumieniu z pedagogiem, wychowawcy klas, pielęgniarka	na bieżąco

9. Ewaluacja programu

1. Ocena efektów realizacji Programu profilaktyki szkolnej, obok bieżącego monitorowania oraz samooceny przeprowadzonej przez zainteresowane podmioty, dokonuje się w trakcie posiedzeń Rady Pedagogicznej – podsumowujących pracę w pierwszym i drugim półroczu roku szkolnego.
2. Wynikające z oceny wnioski, przekazywane są do wiadomości Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego.
3. Ocenie podawane są następujące elementy:
 - a) funkcjonowanie pomocy pedagogicznej,
 - b) tematyka pedagogizacji rodziców uczniów na spotkaniach z wychowawcami klas,
 - c) realizacja zadań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej realizowanych w szkole,
 - d) realizacja tematyki profilaktyki zawartych w planach pracy wychowawców klas,
 - e) udział nauczycieli w formach zewnętrznego doskonalenia zawodowego z zakresu profilaktyki,
 - f) problematyka profilaktyki w ramach WDN-u,
 - g) innowacje i projekty wychowawcze w zakresie profilaktyki,
 - h) realizacja programów profilaktycznych,
 - i) realizacja programów psychoedukacyjnych,
 - j) występowanie czynników, rodzajów i przyczyn zachowań ryzykownych,
 - k) występowanie czynników chroniących.
4. Podstawę dla formułowania ocen realizacji Programu profilaktyki szkolnej stanowią narzędzia stosowane w ramach wewnętrznego mierzenia jakości pracy: sprawozdania z realizacji planów, analizy, dane statystyczne, obserwacje, hospitacje, zapisy w dokumentacji, badania ankietowe, opinie i wnioski, zgłoszone innowacje i projekty działań, programy, scenariusze, itp.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	1
2. Podstawa prawna	2
3. Struktura oddziaływań profilaktycznych	2
4. Zasady oddziaływań profilaktycznych	4
5. Rozpoznanie czynników ryzyka	5
6. Założenia programu.....	5
7. Cele programu	6
8. Oddziaływania profilaktyczne	7
9. Ewaluacja programu.....	13